

Centraal Bureau
voor de Statistiek

Documentatie
Nagelaten vermogen van overledenen
(NLSTAB)

Datum: 21 november 2023

Bronvermelding

Publicatie van uitkomsten geschiedt door de onderzoeksinstituting of de opdrachtgever op eigen titel. Verwijzing naar het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) betreft uitsluitend het gebruik van de niet-openbare microdata. Deze microdata zijn onder [bepaalde voorwaarden](#) voor statistisch en wetenschappelijk onderzoek toegankelijk. Voor nadere informatie microdata@cbs.nl. Dat wordt als volgt geformuleerd:

“Resultaten [gedeeltelijk] gebaseerd op eigen berekeningen [*naam onderzoeksinstituting, c.q. opdrachtgever*] op basis van niet-openbare microdata van het Centraal Bureau voor de Statistiek betreffende *Nagelaten vermogen van overledenen*.”

Engelse versie

“Results based on calculations by [*name of research institution or commissioning party*] using non-public microdata from Statistics Netherlands.”

Under [certain conditions](#), these microdata are accessible for statistical and scientific research. For further information: microdata@cbs.nl.

Beschikbare bestand(en):

De bestanden zijn beschikbaar over de perioden 2007 t/m 2021.

In de [Versiegeschiedenis](#) ziet u een overzicht van de beschikbare bestanden.

De gebruiker dient rekening te houden met het volgende:

- Voor de persoonskenmerken en/of achtergronden dient u de beschikbare GBA-bestanden te raadplegen. Deze staan bij [Zelf onderzoek doen](#) in de catalogus onder het thema [Bevolking](#). Voor het aanvragen van deze bestanden geldt de gebruikelijke procedure.
 - Zie [Onderzoeksomschrijvingen](#) voor meer informatie over alle onderzoeken.
-

Inhoudsopgave

Bronvermelding	2
Beschikbare bestand(en):	3
1. Inleiding	5
2. Toelichting op de inhoud van de bestanden	6
Onderwerp microdatabestand(en)	6
Beschrijving	6
Beschrijving van de populatie	6
Methodologie	6
Procesverloop.....	7
Bijlagen	7
3. Bestandsopbouw en toelichting	8
Bestandsopbouw	8
Toelichting op de variabelen	9
RINPERSOONS	9
RINPERSOON.....	9
NLSBRONVERM	9
NLSW1000VER	9
NLSW1100BEZ.....	10
NLSW1110FIN	10
NLSW1111BAN	11
NLSW1112EFF	11
NLSW1120ONR	11
NLSW1121WON.....	11
NLSW1122OGO.....	12
NLSW1130OND.....	12
NLSW1150OVE	13
NLSW1200STO.....	13
NLSW1210SHY	13
NLSW1230SOV	14
NLSBEGRCREM	14
Versiegeschiedenis	15

1. Inleiding

Het team Microdata Services van het CBS stelt, onder [bepaalde voorwaarden](#), niet-openbare microdata (geanonimiseerde data op persoons-, bedrijfs- en adresniveau) toegankelijk voor statistisch en wetenschappelijk onderzoek. Dit rapport beschrijft de inhoud en structuur van “*Nagelaten vermogen van overledenen*”.

Hoofdstuk 2 beschrijft in het algemeen de microdatabestanden zoals populatieafbakening, methodologische bijzonderheden, kwaliteit en herkomst van de gegevens.

In hoofdstuk 3 wordt de bestandsindeling gegeven en worden voor de categoriale variabelen alle mogelijke scores en hun betekenis opgesomd.

2. Toelichting op de inhoud van de bestanden

Onderwerp microdatabestand(en)

Dit onderwerp is afkomstig uit het [Stelsel van Sociaal-statistische Bestanden \(SSB\)](#).

Beschrijving

Deze component bevat gegevens over het nagelaten vermogen van overledenen die behoren tot de bevolking van Nederland aan het begin van het verslagjaar.

Beschrijving van de populatie

Overledenen uit de bevolking van Nederland op 1 januari van het verslagjaar (feitelijk ultimo van het jaar voorafgaand aan het verslagjaar).

Methodologie

Bij het samenstellen van de gegevens voor de nalatenschappen wordt gebruik gemaakt van informatie uit verschillende bronnen. Naast de gegevens over het aantal overledenen uit de bevolkingsstatistiek wordt voor de afleiding van de verschillende vermogensonderdelen gebruik gemaakt van gegevens van de Belastingdienst. Bij de samenstelling van de gegevens wordt onderscheid gemaakt naar gegevens voor nalatenschappen met en zonder aangifte successierecht (erfbelasting). Voor het samenstellen van de gegevens over nalatenschappen worden gegevens uit verschillende bronnen gebruikt. Het betreft gegevens uit:

- de bevolkingsstatistiek van het CBS,
- de aangifte successierecht van de belastingdienst,
- gegevens uit de integrale vermogensbestanden op basis van de administratie van de inkomstenbelasting.

De basis voor de statistiek is de populatie van de overledenen in een bepaald jaar. Voor de overledenen waarvoor aangifte successierecht is gedaan wordt gebruik gemaakt van de gegevens successierecht van de belastingdienst. Deze aangiften zijn voor ongeveer dertig procent van de overledenen beschikbaar. Over het algemeen zijn dit de gevallen waarbij het nagelaten vermogen een omvang heeft waarvoor de aangifte kan leiden tot heffing van successiebelasting en het opleggen van een aanslag. De leveringen van successiegegevens zijn opgedeeld in drie onderdelen;

1. persoonsgegevens van de erflaters (overledenen);
2. aangiftegegevens over de nagelaten vermogens;
3. gegevens over de verkrijgers (erfgenamen), de omvang van verkrijging en de te betalen belasting.

Het is mogelijk om deze drie bestanden onderling te koppelen. Voor overledenen zonder aangifte successierecht worden integrale vermogensbestanden gebruikt voor het toevoegen van vermogen. De toevoegingen uit deze bestanden betreffen vooral de kleinere vermogens die in principe niet aan de criteria voldoen voor het heffen van successierecht. De genoemde

gegevensbestanden worden bewerkt en gekoppeld. Uit de hieruit voortkomende bestanden worden de gegevens en tabellen voor de nalatenschappen samengesteld.

Procesverloop

Zoals eerder aangegeven zijn de sterftcijfers uit de bevolkingsstatistiek van het CBS de basis voor de gegevens over nalatenschappen door erfgenamen. Enerzijds worden gegevens samengesteld over de nalatenschappen voor de overledenen waarvoor aangifte successierecht is gedaan op basis van de successiebestanden, anderzijds worden voor overledenen zonder aangifte vermogensbestanddelen geraamd op basis van de integrale vermogensstatistiek. In alle gevallen moet een aantal veronderstellingen gemaakt worden omdat de exacte situatie niet bekend is. Uit de sterftebestanden worden het geboortjaar, het sterftejaar en de leeftijd van de overledene per 1 januari van het jaar van overlijden bepaald. In de successiebestanden zijn in een aantal gevallen meerdere aangiften per overledene opgevoerd. Om dubbeltellingen te voorkomen wordt een selectie gemaakt waarbij slechts één opgave opgenomen wordt in de bestanden. De vermogensonderdelen worden berekend door het vermogen uit de huwelijkse goederengemeenschap te delen door twee en daar het (vastgestelde) eigen vermogen van de overledene bij op te tellen. Deze afleiding wordt gemaakt voor de vastgestelde bedragen van de posten uit de successie aangiften. Voor de overledenen voor wie geen successieaangifte bestaat wordt het vermogen van de nalatenschap en de vermogensonderdelen afgeleid uit de integrale vermogensbestanden. Ter controle worden deze gegevens ook berekend voor overledenen waar wel aangifte voor is gedaan. Hierbij wordt gekeken naar de situatie van het huishouden van de overledene op 1 januari van het jaar van overlijden. Bij paren wordt de helft van het paarvermogen meegeteld omdat er uit de aangifte inkomstenbelasting niet opgemaakt kan worden welk deel specifiek aan de persoon kan worden toegerekend.

Bijlagen

variabelenwaardenNLSTAB.xlsx

3. Bestandsopbouw en toelichting

Bestandsopbouw

Onderstaand volgt een overzicht van alle variabelen.

VolgNr	Naam	Formaat
1	RINPERSOONS	A1
2	RINPERSOON	A9
3	NLSBRONVERM	A1
4	NLSW1000VER	F11
5	NLSW1100BEZ	F11
6	NLSW1110FIN	F11
7	NLSW1111BAN	F11
8	NLSW1112EFF	F11
9	NLSW1120ONR	F11
10	NLSW1121WON	F11
11	NLSW1122OGO	F11
12	NLSW1130OND	F11
13	NLSW1150OVE	F11
14	NLSW1200STO	F11
15	NLSW1210SHY	F11
16	NLSW1230SOV	F11
17	NLSBEGRCREM	F9

Toelichting op de variabelen

In deze paragraaf wordt informatie over de variabelen gegeven.

RINPERSOONS

Samen met RINPERSOON identificeert dit nummer de persoon

Definitie

De bron waaruit een persoon identificerend nummer is afgeleid.

Toelichting bij de definitie

In de meeste gevallen is de bron van de persoon-id de Gemeentelijke Basisadministratie Persoonsgegevens (GBA).

Codelijst

Waarde	Label
R	RINPERSOON WEL IN GBA/BRP

RINPERSOON

Samen met RINPERSOONS identificeert dit nummer de persoon

Definitie

Dit nummer identificeert een natuurlijk persoon. Het is een betekenis- en dimensieloos nummer.

Toelichting bij het gebruik

Samen met de indicator voor de oorsprong van persoon-id identificeert dit nummer een uniek natuurlijk persoon.

NLSBRONVERM

Gegevensbron nalatenschap

Definitie

De bron waaruit de gegevens over nalatenschappen zijn samengesteld.

Toelichting bij de definitie

Het nagelaten vermogen voor overledenen wordt voor overledenen met een ingevulde aangifte erfbelasting samengesteld op basis van de aangegeven posten in het aangifteformulier erfbelasting. Het vermogen van overledenen zonder aangifte erfbelasting is bepaald door het vermogen (en alle bestanddelen) te nemen van 1 januari van het jaar van overlijden en wordt overgenomen uit de integrale vermogensstatistiek.

Codelijst

Waarde	Label
1	Aangifte erfbelasting
2	Vermogensstatistiek

NLSW1000VER

1 Vermogen van de overledene

Definitie

Waarde van het totale vermogen van een overledene.

Toelichting bij de definitie

Het vermogen is gelijk aan het verschil tussen de bezittingen (NLSW1100BEZ) en de schulden (NLSW1200STO).

Toelichting bij het gebruik

Bij overledenen zonder aangifte erfbelasting wordt het vermogensbegrip niet volledig waargenomen door tekortkomingen in de waarneming van een aantal vermogensbestanddelen: 1) T/m verslagjaar 2010 is de waarneming van schulden onvolledig. Deze informatie was alleen beschikbaar voor overledenen met belastbaar inkomen in box 3. 2) Betaalrekeningen en kleine bank- en spaartegoeden en effecten werden t/m verslagjaar 2010 niet waargenomen via de Rentebase. 3) De opgebouwde waarde van spaar- en beleggingshypotheken wordt niet waargenomen.

NLSW1100BEZ

1.1 Bezittingen van de overledene.

Definitie

Totale waarde aan bank- en spaartegoeden en effecten, obligaties en aandelen, de eigen woning, ondernemingsvermogen en de overige bezittingen van een overledene.

Toelichting bij de definitie

De totale waarde van de bezittingen van de overledene is gelijk aan de som van financiële bezittingen (NLSW1110FIN), onroerend goed (NLSW1120ONR), ondernemingsvermogen (NLSW1130OND) en overige bezittingen (NLSW1150OVE).

Toelichting bij het gebruik

Bij overledenen zonder aangifte erfbelasting kan binnen het ondernemingsvermogen geen onderscheid worden aangebracht in de schulden en bezittingen binnen de onderneming. Doordat het ondernemingsvermogen tot de bezittingen wordt gerekend kan het totaal van de bezittingen negatief zijn.

NLSW1110FIN

1.1.1 Financiële bezittingen van de overledene.

Definitie

Totale waarde aan financiële bezittingen, bestaande uit bank- en spaartegoeden en effecten, van een overledene.

Toelichting bij de definitie

De totale waarde van de financiële bezittingen van de overledene is gelijk aan de som van de bank- en spaartegoeden (NLSW1111BAN) en effecten (NLSW1112EFF).

NLSW1111BAN

1.1.1.1 Bank- en spaartegoeden van de overledene.

Definitie

De totale waarde aan tegoeden van een overledene op rekeningen bij (spaar)banken, inclusief buitenlandse tegoeden.

Toelichting bij de definitie

Bij overledenen met een aangifte erfbelasting zijn de contanten ook hierin opgenomen. Vanaf verslagjaar 2011 is er completere informatie van bank- en spaartegoeden beschikbaar. Namelijk, alle kleine tegoeden worden dan ook waargenomen. Hierdoor zijn er meer overledenen met deze bestanddelen. Dit heeft een verlagend effect op de gemiddelden en percentielen, terwijl het totale bedrag slechts marginaal toeneemt.

Toelichting bij het gebruik

Betaalrekeningen en kleine spaartegoeden werden t/m verslagjaar 2010 niet volledig waargenomen. Vanaf verslagjaar 2011 is er completere informatie beschikbaar. Namelijk, alle kleine tegoeden worden dan ook waargenomen. Hierdoor zijn er meer overledenen met deze bestanddelen. Dit heeft een verlagend effect op de gemiddelden en percentielen, terwijl het totale bedrag slechts marginaal toeneemt.

NLSW1112EFF

1.1.1.2 Effecten van de overledene.

Definitie

Totale waarde van obligaties en aandelen van een overledene, exclusief aandelen aanmerkelijk belang.

Toelichting bij de definitie

Bij obligaties gaat het specifiek om de beurswaarde van waardepapieren in de vorm van een schuldbekentenis tegen een vaste rente. Bij de aandelen gaat het om de beurswaarde van aandelen (exclusief aanmerkelijk belang).

NLSW1120ONR

1.1.2 Onroerend goed van de overledene.

Definitie

De totale waarde van de eigen woning en overig onroerend goed van een overledene.

Toelichting bij de definitie

De totale waarde aan onroerende zaken van de overledene is gelijk aan de som van de waarde van de eigen woning (NLSW1121WON) en de waarde van het overig onroerend goed (NLSW1122OGO).

NLSW1121WON

1.1.2.1 Eigen woning van de overledene.

Definitie

Waarde van de woning in eigendom van een overledene en in gebruik als hoofdverblijf.

Toelichting bij de definitie

Bij overledenen met een aangifte erfbelasting is de waarde van de eigen woning opgenomen in de aangifte erfbelasting. Bij overledenen zonder aangifte erfbelasting wordt de waarde van de eigen woning vastgesteld op basis van de waarde van de woning opgegeven voor de berekening van het huurwaardeforfait in de inkomstenbelasting en anders op basis van de waarde van de woning zoals vastgelegd in het WOZ-bestand.

Toelichting bij het gebruik

De variabele is louter bedoeld voor de waardebepaling van het vermogen van de overledene en dient ook alleen daarvoor gebruikt te worden. In de SSB component WONINGJJJTABVV is de WOZWAARDE beschikbaar die ook iets zegt over de waarde van woningen. Nadere toelichting over deze variabele is te vinden in de omschrijving ervan.

NLSW1122OGO

1.1.2.2 Overig onroerend goed van de overledene.

Definitie

Totale waarde van onroerend goed van de overledene, exclusief de woning die als hoofdverblijf dient. Het gaat bijvoorbeeld om een tweede woning, een vakantiehuis, beleggingspanden en dergelijke.

Toelichting bij de definitie

Bij overledenen zonder aangifte erfbelasting wordt de waarde van het overige onroerend goed bepaald op basis van de aangiftegegevens box 3 en anders op basis van de waarde van het onroerend goed uit het WOZ-bestand. Verder wordt de waarde van de tweede woning uit box 3 in deze post geteld.

NLSW1130OND

1.1.3 Ondernemingsvermogen van de overledene.

Definitie

Het saldo van bezittingen en schulden behorend tot het bedrijfs- of beroepsvermogen van een overledene.

Toelichting bij de definitie

Het ondernemingsvermogen is inclusief aanmerkelijk belang. Aanmerkelijk belang is het bedrijfsvermogen van aanmerkelijk belanghouders. Aanmerkelijk belanghouders hebben een bezit van tenminste 5 procent in het geplaatste aandelenkapitaal van een vennootschap. Voor de bepaling van de hoogte van het ondernemingsvermogen wordt gebruik gemaakt van de winstaangiftegegevens van ondernemers.

Toelichting bij het gebruik

Binnen het ondernemingsvermogen kan geen onderscheid worden gemaakt tussen de bezittingen en schulden van de onderneming. Een negatief ondernemingsvermogen kan dus voorkomen en wordt gerekend tot de bezittingen.

NLSW1150OVE

1.1.5 Overige bezittingen van de overledene.

Definitie

De totale waarde van overige bezittingen, zoals contant geld, roerende zaken verhuurd of in gebruik als belegging, trustvermogen, aandeel in overdeelde boedel, vermogen belast met vruchtgebruik of beperkt eigendom, van een overledene.

Toelichting bij de definitie

Bij overledenen zonder een aangifte erfbelasting betreft deze post onder andere contant geld, roerende zaken verhuurd of in gebruik als belegging, trustvermogen e.d., aandeel in onverdeelde boedel, vermogen belast met vruchtgebruik of beperkt eigendom (o.a. blote eigendom). Roerende zaken voor eigen gebruik of voor gebruik binnen het gezin, bijvoorbeeld een eigen auto of de inboedel van de woning vallen niet onder "overige bezittingen". Bij overledenen met een aangifte worden roerende zaken wel meegeteld tot de overige bezittingen en zijn contanten opgenomen bij de bank- en spaartegoeden.

NLSW1200STO

1.2 Schulden van de overledene.

Definitie

Totale waarde aan schulden van een overledene. De schulden betreffen de hypotheekschuld van de eigen woning en overige schulden zoals studieschulden, schulden voor consumptieve doeleinden, de financieringen van aandelen, obligaties of rechten op periodieke uitkeringen, schulden voor de financiering van de tweede woning of ander onroerend goed.

Toelichting bij de definitie

Het totaal aan schulden van de overledene is gelijk aan de som van de hypotheekschuld (VRLBVRW1210HY) en overige schulden (NLSW1230SOV).

NLSW1210SHY

1.2.1 Hypotheekschuld eigen woning van de overledene.

Definitie

Hypotheekschuld in verband met de eigen woning van een overledene.

Toelichting bij de definitie

Bij overledenen met een aangifte erfbelasting zijn hypotheekschulden van overig onroerend goed (niet de eigen woning) meegeteld bij de hypotheekschuld van de eigen woning. Bij overledenen zonder aangifte erfbelasting zijn hypotheekschulden van overig onroerend goed opgenomen onder de post overige schulden. Bij overledenen zonder aangifte erfbelasting betreft de hypotheekschuld eigen woning de stand van de schuld waarover rente verschuldigd is. Opgebouwde tegoeden voor de aflossing van de hypotheek via kapitaalsverzekeringen, spaar-, beleggingshypotheken en dergelijke kunnen niet worden waargenomen en zijn derhalve niet in mindering gebracht.

NLSW1230SOV

1.2.3 Overige schulden van de overledene.

Definitie

De waarde van de overige schulden betreffen studieschulden, schulden voor consumptieve doeleinden, de financieringen van aandelen, obligaties of rechten op periodieke uitkeringen, schulden voor de financiering van de tweede woning of ander onroerend goed.

Toelichting bij de definitie

Studieschulden zijn opgenomen bij de overige schulden. Bij overledenen zonder aangifte erfbelasting zijn in deze post eveneens hypotheekschulden voor overig onroerend goed opgenomen. Bij overledenen zonder aangifte erfbelasting is er vanaf verslagjaar 2011 completere informatie van de schulden beschikbaar. Leningen bij banken worden vanaf dat moment volledig waargenomen (Leenbase). De andere schulden betreffen studieschulden, schulden voor consumptieve doeleinden, de financieringen van aandelen, obligaties of rechten op periodieke uitkeringen, financiering schulden voor de tweede woning of ander onroerend goed en rood staan. In de waarneming van schulden ontbreken creditcardschulden, betalingsachterstanden en de schulden bij (web)winkels. Tot en met verslagjaar 2010 is de waarneming van de schulden onvolledig. Deze informatie was alleen beschikbaar voor overledenen met belastbaar inkomen in box 3.

NLSBEGRCREM

Kosten van begrafenis of crematie.

Definitie

In de aangifte erfbelasting vastgestelde kosten voor de crematie of begrafenis van een overledene.

Toelichting bij de definitie

Bij overledenen met een aangifte erfbelasting zijn de kosten voor de crematie of begrafenis opgenomen in de aangifte. Bij overledenen zonder een aangifte erfbelasting zijn de kosten hiervoor onbekend.

Toelichting bij het gebruik

Alleen de gegevens over begrafenis- of crematiekosten van overledenen met een aangifte erfbelasting zijn te gebruiken (NLSBRONVERM =1). De waarde 999999999 betekent dat de begrafenis- of crematiekosten onbekend zijn omdat er geen aangifte erfbelasting is.

Codelijst

Waarde	Label
999999999	Onbekend, geen aangifte erfbelasting

Versiegeschiedenis

<i>Bestandsnaam</i>	<i>Reden</i>
NLS2007TABV1 t/m NLS2015TABV1	Eerste plaatsing
NLS2015TABV2	Definitieve versie, verbeterde bronbestanden
NLS2016TABV1	Voorlopige versie
NLS2017TABV1	Voorlopige versie
NLS2018TABV1	Voorlopige versie
NLS2007TABV2 t/m NLS2018TABV2, w.v. 2015V3	Definitieve versie, gegevens gebruikt uit de gereviseerde vermogensstatistiek
NLS2017TABV3	Definitieve versie
NLS2018TABV3	Definitieve versie
NLS2019TABV1	Voorlopige versie
NLS2018TABV4	Definitieve versie, verbeterde bronbestanden
NLS2019TABV2	Nader voorlopige versie
NLS2020TABV1	Voorlopige versie
NLS2019TABV3	Definitieve versie
NLS2020TABV2	Nader voorlopige versie
NLS2021TABV1	Voorlopige versie